

Ordføreren (Tutein): Med Hensyn til de Udtalelser, der faldt fra det ærede Medlem for Hjørring Amts 5te Valgkreds (Bertelsen) og det ærede Medlem fra Frederiksborg (L. Dinesen) om Bortfalg af Ejendommen underhaanden, ønsker jeg blot at sige dette, at dette Spørgsmaal kan stilles frem og har en Del tiltalende ved sig, men som Forholdene ere for Øjeblikket, er der ikke nogen Anledning for Udvalget til at foreslå den Vej, og ganske sikkert vilde det ærede Medlem for Frederiksborg ogsaa have foreslaaet det i Udvalget, hvis det havde været hans Mening, at man nu kunde gaa den Vej. Jeg skal gøre opmærksom paa, at, da man forrige Gang udbød Ejendommene til Salgs, blev der budt paa alle Parceller, men man fandt ikke Budene tilstrækkelig høje; man mente ikke, at det kunde gaa an at sælge for den Pris, som blev budt for dem, skønt der blev gjort ganske ordentlige Bud, hvorimod der ved den sidst afholdte Auktion slet ikke blev budt, det vil sige, der blev budt ubetydeligt paa enkelte Parceller, men aldeles ikke paa største Delen af dem. Det er for Udvalget et Fingerpeg om, at for Øjeblikket vil det ikke kunne lade sig gøre, og det vil være en meget betænkelig Sag nu at gaa ind paa en saadan Ordning som den, at lade en Forvalter for Statens Regning bestyre saadanne Ejendomme og bortselge dem underhaanden i Løbet af et ikke ganske let overflueligt Tidsrum. Hvis Konjunkturerne i Virkeligheden skulde være saadanne, at det kunde lade sig gøre, som det ærede Medlem for Hjørring Amts 5te Valgkreds (Bertelsen) siger, og som han anførte et Eksempel paa, noget, som jeg meget godt ved, er foregaaet i den nordlige Del af Sjælland, vilde sandsynligvis en eller anden Speculant nu have budt paa den samlede Ejendom og gjort den Forretning, som det ærede Medlem for Hjørring Amts 5te Valgkreds siger, er gjort i Bendshøvel med stor Fordel; men det var dog ikke Tilfældet her, der var ingen, der bød paa den samlede Ejendom. Jeg tror derfor, at Konjunkturerne i Øjeblikket ere saa ugunstige som muligt for at gaa den Vej, skønt jeg for mit Vedkommende ikke har noget imod at gøre et Forsøg, naar Udsigten er til, at vi nogenlunde raft kunne gøre det. For Tiden maa det imidlertid indrømmes, at Konjunkturerne ere saadanne, at man vil have den største Udsigt til, at Statskassen vil komme til at sidde inde med saadanne Ejendomme i en Mærceffe og komme til at bestyre dem paa en saa uheldig Maade, som det vilde være, naar man hver Dag skal sælge en lille Parcel fra. Det ærede Med-

lem er jo selv Landmand og ved godt, at en saadan Ejendom ikke kan drives ordentlig, naar man hver Dag skal holde aaben Butik og sælge fra den. Det kan lettere gaa i Hedeegne og paa Mosestrækninger, hvor der ikke er regelmæssig Drift, men paa en Hovedgaard, hvor der skal være ordentlig Drift, kan man ikke saadan holde Butik og sælge i Dag 3 Tønder Vand, en anden Dag 15 Tønder; det kan vanskeligt lade sig gøre, i alt Fald vil en saadan Drift ikke give noget som helst Udbytte. Derimod kan det gerne være, at man ad Aare kan komme til at gaa den Vej, som de Herrer ønske og anbefale; men jeg vil for Udvalgets Vedkommende sige, at jeg tror, at det vilde være meget uheldigt, nu at gøre Forsøg paa at gaa den Vej.

Finansministeren (Estrup): Jeg er enig med den ærede Ordfører i, at der ved en Ejendom, som er forudbestemt til Salg, er mindre Anledning til at anvende fra Ejerens Side betydelige Summer til Forbedring af Ejendommen ved Nybygninger og slikt, og det saa meget mere, naar Bortfalgstanken foretages ved Uparcellering af Ejendommen; thi saa er det givet, at de Nybygninger, man har tilvejebragt paa Hovedparcellen, for bestandig ere værdifulde. Jeg er ogsaa enig med den ærede Ordfører i, at der, efter det Kendskab, jeg har til Bygningerne paa den paagældende Gaard, ikke er nogen rimelig Udsigt til, at man skulde kunne behøve at stille Anmodninger til Rigsdagen om at hjælpe paa Mangler ved disse Bygninger. Den ærede Ordfører vil selvfølgelig være bekendt med, at der i Forpagtningskonditionerne er bestemt, at Forpagteren har at vedligeholde Bygningerne og aflevere dem lige saa uskadt, som han har modtaget dem. Men ved Siden deraf har Forpagteren ingen som helst Forpligtelse med Hensyn til Bygningerne i Ulykkestilfælde og i Tilfælde af, at Bygningerne paa Grund af Udsæde falde sammen — det sidste tror jeg nu nok, vi foreløbig kunne se bort fra, men Ulykkestilfælde kunne vi selvfølgelig ikke garantere for, ikke ville finde Sted. Naar det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 5te Valgkreds (Pedersen) udtalte den Forventning, at man ikke i den Tid, hvori den ny Bortforpagtning varer, vil eftergive Forpagterne noget af den Afgift, som de ere forpligtede til at udrede, saa skal jeg dog der gøre opmærksom paa, at naar der hidtil har været Tale om saadanne Eftergivelser for Forpagterne, da har jeg altid søgt Rigsdagens Indvilligelse dertil, noget som i øvrigt det ærede Medlem for Ribe Amts 3dje Valg-